

ב וכן האשה ששאלה וכו'. משנה שם (דף כ"ז). האשה ששאלה חזן לקדמה מים ומלח לפיסתה הרי אלו כרגלי שתיים: וכן שנים שלקחו וכו'. שם חזקיהו שנים שלקחו חבית ובהמה בשותפות אמר רב חבית מותרת ובהמה אסורה שמואל אמר אפילו חבית נמי אסורה ואשכנח דרב סבר יש ברירה ובהמה אסורה משום דקא ינקי תחומין מהדדי. ופי' אסורה חזן למקום ששניהם יכולין להלך ופסקו בהלכות כרב ויש מי שהתיר אפילו בהמה דלא חיישין לניקת תחומין מהדדי והביאם לזה מה שהקשו רב כהנא ורב אסי על רב באיסור בהמה ושתיים רב. וכבר העלה הרשב"א ז"ל שיש לחוש על דברי רבנו ולדברי הגאונים שסבירין כן:

פ"א א יו"ט שחל להיות וכו'. ריש פ"א (בילה ט"ו): יו"ט שחל להיות ט"ט לא יבשל בתחלה מיו"ט לשבת וכו' ועושה תבשיל מעיו"ט וסומך עליו לשבת ושאלו בגמ' מ"ט ואמר רב אשי כדי שיאמרו מיו"ט לשבת אין אופין ק"ו מיום טוב לחול. ויש שם טעם אחר ורב אשי הוא בחרת: ולמה נקרא שמו עירוב וכו'. רבנו נתן טעם לקריאת שם זה שהוא משום היכר כמו עירובי חירות, וכבר תבאר פ' ראשון מהלכות עירובין למה נזכר בזה הכרחות עירוב, ומדעתי שהוא סבור שכל זה ג"כ אמרו עירובי תחומין ועיקר מלך עירוב בדברים אלו אינה בתחלת ההתחלה אלא גבי חירות והשאלה לתחומין ולהבשילין לפי שאף הם נעשין באוכל: והר"א ז"ל כתב בהשגות שאינו כך אלא שהוא מערב דברי שבת עם דברי יו"ט לעשותם יחד, ואפשר שאף בתחומין יאמר כן שהוא מערב התחומין שלא היה יכול לילך בו בהלכה עם התחום שהיה יכול לילך בו ונתן הוא:

ה וצריך שיכא עירוב זה וכו'. במשנה (דף ט"ו) אכלו או שאכל לא יבשל עליו לכתחלה ובגמרא (דף י"ז). אמר אביי נקטינן חס התחיל בעיסתו ונאכל עירובו הרי זה גומר: ובהשגות ח"א ל"ל שאם אפה וכו'. וסבירא נכונה היא שמה שטעם בזה עירובי חסילי נהנוגין ללוקח יו"ט יכול להניחו לשבת ולבשל מכאן ואילך ליו"ט:

המגיד

טוב לחול. שקל וחומר הוא לשבת אינו מבשל כל שכן לחול. לפיכך אם עשה תבשיל מערב יום טוב שיחיה סומך עליו ומבשל ואופה ביום טוב לשבת הרי זה מותר. ותבשיל שסומך עליו הוא הנקרא עירובי תבשילין: **ב** *ולמה נקרא שמו עירוב. שכשם שהעירוב שעושין בחצרות ומבואות מערב שבת משום הכר כדי שלא יעלה על דעתם שמותר להוציא מרשות לרשות בשבת. כך זה התבשיל משום הכר וזכרון כדי שלא ידמו ויחשבו שמותר לאפות ביום טוב מה שאינו נאכל בו ביום. ולפיכך נקרא תבשיל זה עירובי תבשילין: **ג** *עירובי תבשילין שיעורו אין פחות מכזית [ב] בין לאחד בין לאלפים. ואין עושין עירוב זה לא בפית ולא בריפות וכיוצא בהן אלא [ג] בתבשיל שהוא פרפרת כגון בשר ודגים וביצים וכיוצא בהן. ואפילו עדשים שבשולי קדרה ° ואפילו שמנונית שעל גבי הסכין שחותכין בה הצלי גורדו אם יש בו כזית סומך עליו משום עירובי תבשילין: **ד** תבשיל שאמרו לענין עירוב זה אפילו צלי אפילו שלוק אפילו כבוש או מעושן אפילו דגים קטנים שהדיחן במים חמין והדחתן היא בשולן לאכילה הרי זה סומך עליהן: **ה** וצריך שיחיה עירוב זה מצוי עד

עירובי

א עור כ"י ט"ז: ב עור כ"י ה'קנ' סמ"ג לאין ע"י: ג הטור שם פסק כר"ם:

לחם משנה

פ"א ב ולמה נקרא שמו עירוב שכשם שהעירוב שעושין בחצרות ומבואות מערב שבת משום הכר כדי שלא יעלה על דעתם שמותר להוציא מרשות לרשות בשבת כך זה התבשיל משום הכר וזכרון כדי שלא ידמו ויחשבו שמותר לאפות ביום טוב מה שאינו נאכל בו ביום. ולפיכך נקרא תבשיל זה עירובי תבשילין. כתב ה"ה דלפי דעה רבנו ז"ל דעיקר מלך עירוב בעירובי חירות אכל כלן נקרא עירוב מפני שהוא נעשה באוכל. וא"ת הא מ"מ לא דמי לעירוב דעירוב אינו נעשה אלא בשבת ולא בדבר אחר וזה

מגיד עז

פ"א יום טוב שחל להיות בערב שבת עד ולפיכך נקרא התבשיל זה עירובי תבשילין: כתב הראב"ד ז"ל הטעם הוא לנערים וכו': ואני אומר עיקר אלו ההלכות פ"א דבילה (דף ט"ז). ונלשון שם העירוב דעת ר"מ ז"ל לפרש עירוב מלשון בין הערבים לפי שקונה בשעת הערב השמש וכן מוכן מלשון שכתב ערב שבת וכו' שמפרש בסמוך ענינו קנייתו. והראב"ד מפרש אותו מלשון תעורבות ואף כי לשון הראב"ד ז"ל מוכן במובן ראשון מ"מ לשון ר"מ ז"ל ערב עליו: עירובי תבשילין אין פחות כזית עד מה שהוא אוכל ביו"ט בלבד: כתב הראב"ד ז"ל ל"ל שאם אפה וכו': ואני אומר תמה אני אם הגם זו יראה מרביתו הראב"ד ז"ל כי מי הוא זה שלא יודע בזה והלא גדולה מזו אמרו פרק שני דבילה שאם התחיל עיסתו ונאכל עירובו גומר ועוד דכא ה"ס חסיד רב הו"א ריש גמרא מתניתין דשם דברים לעולם שלא היתה ומשום כדי חיו שר רבנן. ועוד אמרו שם דאפילו מי שלא היתה עירובי תבשילין כלל והו"ד ועבר ואשה ויבשל מותר ואין אסורין עליו ואע"פ שאסור במעשרים וכן כתב ר"מ ז"ל לאלו הדינים בזה הספק וכל מודין בהדין ועל אחת כמה וכמה בזה שסויה עירובו ונאכלם באכילתו או באכילתו לנערים וכו' וזהו שכתב הראב"ד ז"ל שכן בזה שטעם בזה:

ה וצריך שיכא עירוב זה וכו'. במשנה (דף ט"ו) אכלו או שאכל לא יבשל עליו לכתחלה ובגמרא (דף י"ז). אמר אביי נקטינן חס התחיל בעיסתו ונאכל עירובו הרי זה גומר: ובהשגות ח"א ל"ל שאם אפה וכו'. וסבירא נכונה היא שמה שטעם בזה עירובי חסילי נהנוגין ללוקח יו"ט יכול להניחו לשבת ולבשל מכאן ואילך ליו"ט:

המגיד

טוב לחול. שקל וחומר הוא לשבת אינו מבשל כל שכן לחול. לפיכך אם עשה תבשיל מערב יום טוב שיחיה סומך עליו ומבשל ואופה ביום טוב לשבת הרי זה מותר. ותבשיל שסומך עליו הוא הנקרא עירובי תבשילין: **ב** *ולמה נקרא שמו עירוב. שכשם שהעירוב שעושין בחצרות ומבואות מערב שבת משום הכר כדי שלא יעלה על דעתם שמותר להוציא מרשות לרשות בשבת. כך זה התבשיל משום הכר וזכרון כדי שלא ידמו ויחשבו שמותר לאפות ביום טוב מה שאינו נאכל בו ביום. ולפיכך נקרא תבשיל זה עירובי תבשילין: **ג** *עירובי תבשילין שיעורו אין פחות מכזית [ב] בין לאחד בין לאלפים. ואין עושין עירוב זה לא בפית ולא בריפות וכיוצא בהן אלא [ג] בתבשיל שהוא פרפרת כגון בשר ודגים וביצים וכיוצא בהן. ואפילו עדשים שבשולי קדרה ° ואפילו שמנונית שעל גבי הסכין שחותכין בה הצלי גורדו אם יש בו כזית סומך עליו משום עירובי תבשילין: **ד** תבשיל שאמרו לענין עירוב זה אפילו צלי אפילו שלוק אפילו כבוש או מעושן אפילו דגים קטנים שהדיחן במים חמין והדחתן היא בשולן לאכילה הרי זה סומך עליהן: **ה** וצריך שיחיה עירוב זה מצוי עד

לחם משנה

פ"א ב ולמה נקרא שמו עירוב שכשם שהעירוב שעושין בחצרות ומבואות מערב שבת משום הכר כדי שלא יעלה על דעתם שמותר להוציא מרשות לרשות בשבת כך זה התבשיל משום הכר וזכרון כדי שלא ידמו ויחשבו שמותר לאפות ביום טוב מה שאינו נאכל בו ביום. ולפיכך נקרא תבשיל זה עירובי תבשילין. כתב ה"ה דלפי דעה רבנו ז"ל דעיקר מלך עירוב בעירובי חירות אכל כלן נקרא עירוב מפני שהוא נעשה באוכל. וא"ת הא מ"מ לא דמי לעירוב דעירוב אינו נעשה אלא בשבת ולא בדבר אחר וזה

מגיד עז

פ"א יום טוב שחל להיות בערב שבת עד ולפיכך נקרא התבשיל זה עירובי תבשילין: כתב הראב"ד ז"ל הטעם הוא לנערים וכו': ואני אומר עיקר אלו ההלכות פ"א דבילה (דף ט"ז). ונלשון שם העירוב דעת ר"מ ז"ל לפרש עירוב מלשון בין הערבים לפי שקונה בשעת הערב השמש וכן מוכן מלשון שכתב ערב שבת וכו' שמפרש בסמוך ענינו קנייתו. והראב"ד מפרש אותו מלשון תעורבות ואף כי לשון הראב"ד ז"ל מוכן במובן ראשון מ"מ לשון ר"מ ז"ל ערב עליו: עירובי תבשילין אין פחות כזית עד מה שהוא אוכל ביו"ט בלבד: כתב הראב"ד ז"ל ל"ל שאם אפה וכו': ואני אומר תמה אני אם הגם זו יראה מרביתו הראב"ד ז"ל כי מי הוא זה שלא יודע בזה והלא גדולה מזו אמרו פרק שני דבילה שאם התחיל עיסתו ונאכל עירובו גומר ועוד דכא ה"ס חסיד רב הו"א ריש גמרא מתניתין דשם דברים לעולם שלא היתה ומשום כדי חיו שר רבנן. ועוד אמרו שם דאפילו מי שלא היתה עירובי תבשילין כלל והו"ד ועבר ואשה ויבשל מותר ואין אסורין עליו ואע"פ שאסור במעשרים וכן כתב ר"מ ז"ל לאלו הדינים בזה הספק וכל מודין בהדין ועל אחת כמה וכמה בזה שסויה עירובו ונאכלם באכילתו או באכילתו לנערים וכו' וזהו שכתב הראב"ד ז"ל שכן בזה שטעם בזה:

המגיד

טוב לחול. שקל וחומר הוא לשבת אינו מבשל כל שכן לחול. לפיכך אם עשה תבשיל מערב יום טוב שיחיה סומך עליו ומבשל ואופה ביום טוב לשבת הרי זה מותר. ותבשיל שסומך עליו הוא הנקרא עירובי תבשילין: **ב** *ולמה נקרא שמו עירוב. שכשם שהעירוב שעושין בחצרות ומבואות מערב שבת משום הכר כדי שלא יעלה על דעתם שמותר להוציא מרשות לרשות בשבת. כך זה התבשיל משום הכר וזכרון כדי שלא ידמו ויחשבו שמותר לאפות ביום טוב מה שאינו נאכל בו ביום. ולפיכך נקרא תבשיל זה עירובי תבשילין: **ג** *עירובי תבשילין שיעורו אין פחות מכזית [ב] בין לאחד בין לאלפים. ואין עושין עירוב זה לא בפית ולא בריפות וכיוצא בהן אלא [ג] בתבשיל שהוא פרפרת כגון בשר ודגים וביצים וכיוצא בהן. ואפילו עדשים שבשולי קדרה ° ואפילו שמנונית שעל גבי הסכין שחותכין בה הצלי גורדו אם יש בו כזית סומך עליו משום עירובי תבשילין: **ד** תבשיל שאמרו לענין עירוב זה אפילו צלי אפילו שלוק אפילו כבוש או מעושן אפילו דגים קטנים שהדיחן במים חמין והדחתן היא בשולן לאכילה הרי זה סומך עליהן: **ה** וצריך שיחיה עירוב זה מצוי עד

ז ואיננו זריק וכו'. פ' יו"ט שהל' (ביצה ט"ז:) אמר רב עירובי תבשילין זריבין דעת פסיקא

דעת מניה בעיני דעת מי שהניחו
לו בעיניו או לא בעיניו הא שמע דשמואל מערב
אכולה והרדעא רבי אחי ורבי אסי מערבי
אכולה עבריא. ובהלכות ושמיטין מהי כולה
דלא בעיני דעת מי שהניחו לו אלא בשמודיעו
ציו"ט עזמו שטיבד עליו מזהמול הולך וסומך
ומניה עליו ומבטל להחלה שבת עכ"ל :
ויש לאדם לערב וכו'. שם מרבי ר' יעקב
בר אידי מי שלא היה עירובי תבשילין
יבא ויסמוך על שלי וכמה אמר רב רחמי בר
זכריה עד תחום שבת. וכתב הרשב"א ז"ל
אפילו עירב עירובי תחומין ויכול לבא איתו
סומך עליו שלא נהן דעתו מן הסהא אלא
על שהן הוך תחומו ולפיכך אם פירש אפילו
על מי שיכול לבא אללו ע"י עירובי תחומין אף
הן כומכין עליו, עכ"ל. וזה דעת התוספות
וסא"ל לדברים כל רמיה :

ח המביה עירובי הנשילין וכו'. זה ידוע שכל המאות מולן מצרך עליהן עובר לעשייתן ויש מי שסופק בזמם האמורה להדיק את הגר וכו' בעל הלכות למיפא ולבטל המעבד דאכרין ולאדוקין שגרא וכהו הרשב"א ז"ל שכן ראונו לומר:

מי שלל היתה עירובי חשבולין וכו'. שם
(דף י"ז) איבערלע להו מי שלל היתה
עירובי חשבולין הוא נאסר וקמחו נאסר או
למלא הוא נאסר וקמחו אינו נאסר ואמרו חז"ל
שמע מי שלל היתה עירובי חשבולין הרי זה
לא יאפה ולא יבשל ולא יטמין לא לו ולא
לאחרים ולא אחרים אופין לו ומבשלין לו כיצד
הוא

היו לפניו שתי כלכלות של עבד ואמר אם היום חול תהא זו תרומה על זו אם היום קדש אין דבדרי כלום וקורא עליה שם ומניחה למחר הוא אומר אם היום חול תהא זו תרומה על זו אם היום קדש אין דבדרי כלום וקורא עליה שם ואוכלה ומסקנא דכן הלכה בשני ימים טובים של גלויות אבל לא בשני ימים טובים של ר"ה וכן כחוב בקלכות. וכן גבי עירובי תבשילין מפורש ש"ק דיו"ט (דף י') דאין מהמה אלא בשני

חול

לִּיה לַמִּימָר כִּשְׁלֹא אָפֶה וְלֹא בִישָׁל לְאֹרֶךְ שָׁבַת שֶׁמֶה שֶׁעָשָׂה לְאֹרֶךְ יוֹיָם בְּעוֹד הַעִירּוֹב קִיִּים מֵהֵי וּמֵהַ נִקַּט שֶׁאֵפֶה וְלֹא בִישָׁל אֹו שִׁבְשֵׁל וְלֹא אָפֶה אִין לְדַבֵּר זֶה טַעַם. וְגַם נִרְאָה שֶׁהוּא הִשִּׁיב עַל רֵבִיו ז"ל מִפְּנֵי שֶׁמִּלְשׁוֹנוֹ נִרְאָה שֶׁמִּכְחָם לֹו דִּין הוּא שֶׁכַּחַת וּלְנֶשֶׁל כָּל שֶׁהוּא צָרִיךְ לִבְשָׁל דְּמַשְׁמַע מֵה שֶׁצָּרִיךְ לִבְשָׁל בִּין לִשְׁבַת בִּין לַיּוֹם. וְאִשְׁפֹּר לִיבִישׁ דְּבָרֵי רֵבִיו ז"ל דְּרוֹעַה לֹומֵר לֹא אָפֶה כָּלֵל דְּלִרְרִי שִׁיֵּאֶה עִירּוֹב קִיִּים עַד שֶׁיִּשְׁעַשׂ כֵּל מֵה שֶׁצָּרִיךְ לִשְׁבַת אִע"פ שֶׁעָשָׂה לְאֹרֶךְ יוֹיָם וְכֹו כִּבְּיו דְּבָרָיו ה"ה ז"ל:

ח ואומר צעירוב זה יסור לי לאפות ולבשל בעיו"ט של מחר לפניה מ"א של מחר אין הכונה לומר שאם עומד בעיו"ט שהוא יום ד' ולמחר הוא יום ה' ויום ו' שהם שני ימים קובים שיהא מותר לבשל מיום ה' לשבת דהרי כהן ה"ה למחר בשם בעל העיטור בשבת קרובה המירו ולא רחוקה ולא הוא ה"ה ז"ל שרבינו חולק משמע דהכי ס"ל אלא הכוונה כשהל י"ט ביום ו' שבת ויהא עומד בעיו"ט שהוא יום ה' או שהוא בליל שבת ויבשל ל"ט ביום ו' אלא ויום ו' שבת עומד שהוא יום ו' :

כל

[ד] מסקנא ההם דאפילו במופ צריך שיהא בו שיעור מה שאין כן בעירובי הצירות ותחומין: [פ] אמר אביי נקישנן כו': ^ו [כתב הרא"ש ז"ל איכא לאסתפקוי במילתיה דאביי אי בעי למימר גומר עיכא זו שהתחיל בה ושוב לא יבשל ולא יעמין וכן אם התחיל לבשל תבשיל אחר יגמרו לבד או שמא כיון שהתחיל להתעסק בצרכי שבת בעוד העירוב קיים גומר כל צרכי שבת והלשון משמע כן דקאמר גומר דמשמע [ז] שבת דאי אעיסה תחור קאי הוה ליה למימר גומרה והדר שקול עד כאן ויורה צדק: [ח] מכריו ר' יעקב בר אבודימי מי שלא הניח עירובי תבשילין יבא ויסמוך על שלי, ע"כ: [י] מ"מ מצוה לכל אחד להניח עירוב כדמוכח מההוא סמאי דהוה מכרז מתניתין קמיה דמר שמ' השמנה והדלקה כן כתוב בספר המצות, ע"כ: [ט] וכן פסק בס"ה וכן משמע בשינוי דמר' אלפס עד כאן רשב"ם פסק

בשמי ימים טובים של גלויות חל לא בשמי ימים טובים של ר"ה זה מוסכם. וכחז בעל העמוד שאף אם עירבו ביום ד' אינו יכול לאפות ביום ה' לשבת דשבת קרובה התיירו ע"י עירוב שבת. רחוקה לא התיירו:

יד כל הדברים וכו'. ולפיכך אני אומר שאין מערב אדם ומתנה וכו'. ככרת רבינו ז"ל בזה נראה נכונה מאלד לפי שדבר ברור הוא שהיום יום חמישי ידוע לנו שהוא יו"ט בברור וטוים ששי הוא חול חלל שאלו עושין אותו יו"ט ואם כן היחך יערב צו"ט והיחך יתנה ויאמר אם היום חול והוא ידוע אי זה מן חול ואי זה מן קדש ולא בשביל ספק אלו עושין היום שני יו"ט. ובהשגחה כתוב א"ל אע"פ שיש בדבריו כעין טעם וכו' והיום תהיה זו תרומה על זו כ"ס שיכול לומר שהמעשה אינו נגמר חלל בשני ודבריו בראשון לא יעשה כלום עכ"ל. והוא הדין לדבריו בהנחה עירוב שכן שיכול לומר אם היום יו"ט ולמחר חול ומ"ל אין זה מספיק שהרי התנאי כולל שני ימים המסופקים ובזמן הזה אין כאן ספק והיחך יאמר בתרומה אם אחתה קדש והיום חול תהיה תרומה והלא ידוע שכן הוא בדבריו שהיום חול והכמים מדרך הודאי עשאוהו קדש וגזרו בו שלא להרוס ונמלא מקומו גזרהם בידים שגזרו מדרך הודאי וכן הדין בעירוב ששקראו מתנה ביום חמישי אם היום קדש ולמחר חול אינו צריך עירוב ידוע שכן הוא בדבריו ואין עירובו כלום ונמלא אופה צו"ט שני של דבריהם לזורך שבת בלא עירוב חלל ודאי ככרת רבינו ראוייה אליו ונמוקו עמו ככ"ל: בשם

יו שבעת ימי הפסח ושמונת ימי החג עם שחר יו"ט וכו'. איסור ההספד והתענית מבוחר במ"ק (דף כ"ג) ובפסחים (דף ס"ה): פרק אלו דברים ובשאר מקומות ויחבצו לנטע בחרוכה. וחובב השמחה מפורש פ' ערבי פסחים (דף ק"ט). ח"ר חייב אדם לשמח את ביתו בחג שנאמר ושמחת בחגך כמה משמח ציין ר' יהודה אומר אנשים בראוי להם ונשים בראוי להן אמר רב יוסף בנבל צננדי לבטוין בחרן ישראל בכלי פסח המגואין ושם חמר בזמן שביט המקדש קיים אין שמחה חלל צבצר שנאמר וזבחת שלמים ואכלתם שם וכו': יח וכשהוא אוכל חייב להאכיל לגר ליחוס ולהלמנה עם שאר וכו'. דברים אלו מבוחרים בכתוב והפסוקים שהביא רבינו לראיה ראויין אליו להביאם:

יח אף על פי שאכילה ושמחה במועדות בכלל מצות וכו'. פרק יו"ט שחל (דף ט"ו): ובפסחים פרק אלו דברים (דף ס"ה): תניא ר' אליעזר אומר אין לו לאדם צו"ט חלל או אוכל ושותה או יושב ושונה ר' יהושע יאושע

יום אחד ראשי חדשים הסמוכין להם ואם יאמר בשמי אם אחתה קדש והיום חול אין בדבריו של אמתול כלום והיום תהיה זו תרומה על זו כל שכן שיכול לומר מאתמול עכ"ל:

חול תהיה זו תרומה על זו ואם היום קדש אין בדבריו כלום. וקורא עליה שם ומניחה. ולמחר בשני חוזר ואומר אם היום קדש אין בדבריו כלום ואם היום חול תהיה זו תרומה על זו וקורא עליה שם ומניחה בדרך שקרא עליה בראשון. ומניח את זו שקרא עליה שם תרומה ואוכל את השנייה: יח "במה דברים אמורים בשני ימים טובים של גלויות אבל בשני ימים טובים של ראש השנה אם שבת ולא הניח ביום רביעי שוב אינו מניח אלא סומך על אחרים אם ערבו עליו או מקנה קמחו למי שערב או יהיה אסור לאפות ולבשל לשבת. וכן אם שבת ולא זפריש תרומה מיום רביעי שוב אינו מפריש עד מוצאי שבת: יח *כל הדברים האלו שאמרנו היו בזמן שהיו בית דין של ארץ ישראל מקדשין על פי הראיה והיו בני הגלויות עושין שני ימים כדי להסתלק מן הספק לפי שלא היו יודעין יום שקדשו בני ארץ ישראל. אבל היום שבני ארץ

השגת הראב"ד

*כל הדברים האלו וכו'. כהנ הרב"ד ז"ל אע"פ שיש בדבריו כעין טעם לא ראוי הגאונים הראשונים שהלקו בדבר זה וכל שכן הוא שהרי השני עשה חול גמור הוא שהרי אדר ואייר ואבול פסחים הם ואין חלל

ישראל סומכין על החשבון ומקדשין עליו אין יום טוב שני להסתלק מן הספק אלא מנהג בלבד: מן ילפיכך אני אומר שאין מערב אדם ומתנה בזמן הזה לא עירובי תבשילין ולא עירובי חצרות ולא שתופי מבואות ואינו מעשר הטבל על תנאי אלא הכל מערב יום טוב בלבד: מן יכשם [כ] שמצוה לכבד שבת ולעננה כך כל ימים טובים שנאמר לקדוש ה' מכובד וכל ימים טובים נאמר בהן מקרא קדש. וכבר בארנו הכיבוד והענינו בהלכות שבת. וכן ראוי לאדם שלא יסעוד בערבי ימים טובים מן המנחה ולמעלה כערב שבת שדבר זה בכלל הכבוד. וכל המבזה את המועדות כאילו נטפל לעבודת כוכבים: יח שבעת ימי הפסח ושמונת ימי החג עם שאר ימים טובים כולם אסורים בהספד ותענית. והייב אדם להיות בהן שמחה וטוב לב הוא ובניו ואשתו ובניו וכל הגלויים עליו שנאמר ושמחת בחגך וגו'. אף על פי שהשמחה האמורה כאן היא קרבן שלמים כמו שאנו מבארין בהלכות חגיגה יש בכלל אותה שמחה לשמחה הוא ובניו ובניו ביתו כל אחד בראוי לו: יח כיצד הקטנים נותן להם קליות ואגוזים ומגדנות. והנשים קונה להן בגדים ותכשיטין נאים כפי ממונו. והאנשים אוכלין בשר ושותין יין שאין שמחה אלא בבשר ואין שמחה אלא ביון. וכשהוא אוכל ושותה חייב להאכיל לגר ליתום ולאלמנה עם שאר העניים האמללים. אבל מי שנועל דלתות חצרו ואוכל ושותה הוא ובניו ואשתו ואינו מאכיל ומשקה לעניים ולמרי נפש אין זו שמחת מצוה אלא שמחת כריסו. ועל אלו נאמר זבחיכם כלכם אונים להם כל אוכליו יטמאו כי לחמם לנפשם. ושמחה כזו קלון היא להם שנאמר וזריתי פרש על פניכם פרש חגיכם: יח יאע"פ שאכילה ושתיה במועדות בכלל מצות עשה. לא יהיה אוכל ושותה כל היום כולו. אלא כך היא הדת, בבקר משכימין כל העם לבתי כנסיות ולבתי [ג] מדרשות ומתפללין וקורין בתורה בענין היום וחוזרין לבתיהם ואוכלין, והולכין לבתי מדרשות קורין ושונין עד חצי היום, ואחר חצות היום מתפללין

א טור ס' שג תקנה סמ"ג לאוין עה: ב ע' צטור ס' תקנה: ג טור ס' תקנה סמ"ג לאוין עה: ד טור וסמ"ג ס:

לחם משנה

לחם דאין להתייר צו"ט שני ממה נשך אם הראשון קדש וכו' כמ"ס רש"י ז"ל פ' אין דין דהא ידעין ודאי דהשני הוא חול ומ"מ עשאוהו קדש. וי"ל דשאלתם ההם צעין הדין אינו מתנה כלל חלל ממילא כיון דהשני הוא חול הוא מותר חלל הכא שכל כל פנים צריך להקנות כמו שהיו עושין מקודם כשהיה להם ספק שהיו מחזיקים ע"כ צריך לעשות עמה כל מה שהיו עושין בראשונה כשהיה להם ספק משום שהיו חסרי בתנאם אלוהים ח"כ כשהיה מתנה ואמר אם היום קדש ואחמול חול או אם היום חול ולמחר קדש התנאי שמוציא מפיו הוא דבר שקר דהרי ודאי היום חול וכו' תימא יעשה הדבר בלא תנאי זה אי אפשר דלר"ד לעשות כמו שהיו עושין בראשונה כמו שפירשתי:

יח כיצד הקטנים נותנים להם קליות. עיין בבית יוסף ז"ל סוף הלכות יו"ט:

ואין

הנהגות מיימוניות

[כ] גרסינן בירושלמי בפ"ק דקדושין אהא דאמרינן האהים שחלקו שעל גשיהן ובנותיהן אין שמיין ר' אבהו אמר העושה קטלא לבתו אין מביאין לאמצע וחולקין בראויה להשתמש בחול ברגל מביאין לאמצע וחולקין ר' אבא אמר כלי רגל חולקים כלי שבת מביעין ע"כ. מכאן משמע שיותר טובים יהיו בגדי רגל מבגדי שבת עיין בהלכות שבת פרק שלשים, ע"כ: [ג] כר' יהושע דאמר בפסחים בפ' אלו דברים ופ"ב דביצה חלקהו חציו לה' וחציו לכס ורלא בר':

משום דשלו מתם הוהו כמנהג אבותיהם בידים ומנין דגזרי שמד ואחי לאיקלוקי וק"ל ככר וכדכר ליה אביי דהא רבא נמי עסיק הכי בסקא שמעתין דגרס אמר רבא הלכתא כוותיה דר' כהני תלת דין לקולא דין לחומרא וואת הוא דלקולא וכן פסקו כל הפוסקים וגם טעם אביי לא נחלק למדנו שמונה בלנד הוא וכו' וכו' שהיו כותבין דעותיהם בלשון קדוש: בשם שמונה עד והענין בהלכות שבת. זה מפורש פרק כל כתבי הקדש (דף ק"ח) זה יום כפורים שאין בו כ' ויום כפורים ור"ס נקראו ימים טובים ומקרא קדש ויל קרי בי רב הוא: וכן ראוי לאדם שלא יסעוד עד כאילו נטפל לעבוס. פ' ערבי פסחים (דף ק"ח): שבעת ימי הפסח עד כהספד ותענית. עיקרם בנגלת תענית ומצינוה כן כמות מקומות בתלמוד: ור"ב אדם להיות שבת עד ציין. פרק כל כתבי (סג) ובידושלמי פ"ק דחגיגה (דף ג') ובכרתם מקומות בתלמוד: ובשהוא אוכל ושותה חייב עד פרש חגיגה: דברים אלו מבוחרים בכתוב: אע"פ שאכילה ושתיה במועדות כו' עד הלילה. במס' פסחים פרק אלו דברים (דף ס"ח) וס"ג דביצה (דף ט"ו):

יד כל הדברים האלה שאמרנו וכו'. יש צכאן מקום שאלה דפ"ק דביצה (דף ד') גבי שבת ויו"ט הסומכים זה לזה רב אמר נולדה בזה אסורה בזה אמר שם בנמ' דקצצר רב שמי קדושתו כן ומ"מ מתערב משום הכנה דרבה ופסק רבינו ז"ל הלכה כרב בסוף פרק צ' ובהכנה דרבה פוסק ג"כ בראש הפרק ח"כ כפי סברתו של רבינו כהן דל"ל בשני שהוא ספק חול דידעין ודאי שהוא חול ומ"מ הכמים גזרו מדרך הודאי ועשאוהו קדש ח"כ בשני ימים טובים של גלויות עשה בזמן הזה דהם שמי קדושות דהרי אין לומר כאן דהוא ספק דהכמים עשאוהו קדש למה לא יהא אסור בינה שטולדה בראשון ביום צ' כמו שבת ויו"ט ששם שמי קדושות מ"מ אסור משום הכנה דרבה הכא נמי תימא הכי וזה לא משמע מדבריו רבינו ז"ל דהוא לא חלק מזמן הקדוש לזמן הזה אלא לענין הדברים שהזכיר חלל לא לענין ביצה. ולכאורה נראה דלענין ביצה נמי יש

מגדל עז

כל הדברים האלו עד מעיו"ט בלבד: כתב הראב"ד ז"ל אע"פ שיש בדבריו כעין טעם וכו': ואני אומר ה"ס מקוין מדעת רבותינו בעלי החסם' מכסים כן וטעם גדול יש לי ליתן בדבריו גמרא מתניתין קמיתא דפ"ק דביצה (דף ד') בשמעתין דשני ימים טובים של גלויות רב אמר נולדה בזה מותרת בזה ורב אבי אמר נולדה בזה אסורה בזה ואליקא אמר רב צביד כוותיה דרב אבי מהסתברא דהאידנא ידעין בקביעת דירחא וקא עבדינן תרי יומי אמר אביי כוותיה דרב מהסתברא דהאידנא היו משליין וכו' עד ואילו בטלו כותים עבדינן חד יומא והיכא דמטו שלוחין עבדינן חד יומא והאידנא מ"ט עבדינן תרי יומי משום דשלו מתם הוהו כמנהג אבותיהם בידים ומנין דגזרי שמד ואחי לאיקלוקי וק"ל ככר וכדכר ליה אביי דהא רבא נמי עסיק הכי בסקא שמעתין דגרס אמר רבא הלכתא כוותיה דר' כהני תלת דין לקולא דין לחומרא וואת הוא דלקולא וכן פסקו כל הפוסקים וגם טעם אביי לא נחלק למדנו שמונה בלנד הוא וכו' וכו' שהיו כותבין דעותיהם בלשון קדוש: בשם שמונה עד והענין בהלכות שבת. זה מפורש פרק כל כתבי הקדש (דף ק"ח) זה יום כפורים שאין בו כ' ויום כפורים ור"ס נקראו ימים טובים ומקרא קדש ויל קרי בי רב הוא: וכן ראוי לאדם שלא יסעוד עד כאילו נטפל לעבוס. פ' ערבי פסחים (דף ק"ח): שבעת ימי הפסח עד כהספד ותענית. עיקרם בנגלת תענית ומצינוה כן כמות מקומות בתלמוד: ור"ב אדם להיות שבת עד ציין. פרק כל כתבי (סג) ובידושלמי פ"ק דחגיגה (דף ג') ובכרתם מקומות בתלמוד: ובשהוא אוכל ושותה חייב עד פרש חגיגה: דברים אלו מבוחרים בכתוב: אע"פ שאכילה ושתיה במועדות כו' עד הלילה. במס' פסחים פרק אלו דברים (דף ס"ח) וס"ג דביצה (דף ט"ו):

מלאכה בדבר האבד או בשאין לו מה יאכל כדי שיהא שמח במועד ועל דרך זה הולכים ונונים דהולקין ואומרים שיש הבראה במועד ועיין פ"א מהלכות אבל שם בארתי : ^ככתב ש"א בשעת נטילת נשמה כדמשמע הלשון וכן פסק ראב"ה וכן משמע בירושלמי וכן ודלא כראב"ן שפסק שאפילו ביום קבורה לא יקרע במועד דהא דאמרין שמע שמעיה מ' מרקאמר ברגל ולא אמר במועד מדברי מהר"ם. ובספר המצות כתב בשם רש"י שקרע בחורב :